

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De laude scripto[rum] pulcherrimus tractatus d[omi]ni
Joha[n]nis tritemij abbatis Spanhemensis ordinis sancti
benedicti de obserua[n]tia burßfelden[sis] ...**

Trithemius, Johannes

Maguntinu[m], 1494

Quales materias monachi debea[n]t scribere x.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31333

boze scribendi excusare audeat: qui penā oculos²¹ euadere desiderat. Si nō potes ornate scribere. scribe ut puaales: hoc tantū caueto ne sensum scripturarum tua negligentia corrumpas. Malo em̄ codicem habere emendatū q̄ pulchrū: exilem q̄ nullū. Ne dicas ergo quia bene scribere nescio. iccirco excusatus sum: sed scribe ut potes et nichil a te amplius exigitur.

De materia quam scribant.

Sicut autē queratur quales materias monachi debeant scribere: breuiter respondem⁹ q̄ tales. q̄les obedientia superiorū iniungit. In abbatis em̄ vel prioris arbitrio est: q̄d unicuiq̄ ad scribendū velit inuigere. **C**auent tamen ne infirmis fratribz tales materias ad scribendum cōmittant: de quarū lectione infirmiores fiant. Non em̄ expedit omnes materias legere omnibus. **Q**si tale quid scribi debeat. cōmittatur fratribz fortioribus et eruditis: q̄ nouerūt mel fugere de petra. et oleū de saxo durissimo. **L**ibri autē sanctorū patrū. quibus diuinas explanauere scripturas a monachis singulari studio scribēdi sūt: quia ex illoz noticia ad intelligentiā mysterioz dei copiosius instruūtur. **S**ed et eorūdem tractatus qui ad excitandā deuotionē idonei sunt p̄cipua intencōne a nostris scriptoribus sunt scribendi. **E**t generaliter omnes libri. qui vel bonis moribus instituendis. vel orthodoxe fidei integritati deseruūt. ad monachoz studia sunt comparandi. **S**ed nec seculariū litterarū codices recusamus. immo diligimus: quoz scientia ad intelligentiā sanctarū scripturarū nobis valde necessaria est. **H**oc monachi uentures nō ignorant. in omnibus disciplinis secularis litterature instituēbātur. **Q**uattuor autē monachis quantū ad eoz statū attinet scienda sunt: sine quoz scientia uirtas ecclesiastica non diu posset in suo robore subsistere. **T**heologia. musica. iura. et ars computistica. **I**ntelligentibus rationes singulorū aperte sunt: quas in alio loco

Cap. 10.

By quibus in
ultra nisi mo-
nar si.

1. 2. 3. 4.

*Ne oliguina
abbatis.*

= 10.

*Mathy raria
219*

plenius digessimus. Et de his quoque scriptores nostri fuerant admonendi: ne licet secularium scientias velut inutiles reputarent. Prouidentia itaque abbatis: unicuique pro suo captu quod scribat prouideat. Si autem abbates curis secularium rerum se immerferint (quod plures faciunt) neglectis libris: monachi nichilominus studium scribendi continent: nec ob negligentiam abbatum suum profectum velint amittere. In hoc casu, si ppleat defectum abbatis desidiosi prior sollicitus, et ordinet fratribus convenientes ad scribendum materias. Scio enim plura insignia monasteria, quorum priores (abbatum non obstante desidia) ornatissimas bibliothecas instruxerunt. Ergo si fratres ad scribendum sunt liberi, eligant sibi doctores singulos quorum volumina scribant: vnus Origenem, alter Basilium, alius Augustinum, alter Hieronymum, et sic de ceteris: secundum vniuscuiusque inclinationem, quia ex hoc amplius in sacro studio plerumque proficiunt. Si autem liberi non sunt: nouerint obedientiam prelati, electioni proprie iure preferendam. Fratres etiam scriptores, qui volunt in studio diuinarum scripturarum proficere: faciant sibi libellos quos rapiarios vocant, ut quando libros sanctorum patrum scribendo transcurrunt, si quid memoratu dignum inuenerint, exemplo sagacissime apis colligant: et sententias utiles quasi odoriferas flores in aluuario sui voluminis congerentes: in promptu habeant, quo tempore oportuno sermonem convenientem proferre sciant. Hoc venerabilis Beda monachus fecisse legitur: hoc Rabanus abbas, hoc Bonaventura cardinalis, hoc alij complures doctissimi viri actasse memorantur. Multum quippe ad intelligentiam sacre scripture proficit, qui hunc discendi ordinem custodit. Sed caueat ne studium priuatum, utilitati preferat plurimum, hoc est ne suis collectionibus continue immorando, bonum obedientie pretereat. Non enim prosperabunt studia, que legibus obedientie repugnant. Teneat in utroque medium: ne nimium scribendo deficiat: neque sibi vacans, obedientiam et charitatem suis comodis postponat.

Dum folia humida siccantur, vel fatigatū ex labore t³ren-
mitat caput: velut pro solacio suis collecturis inuigilet.
Sed et diebus festis dū ab oracōibz vacat talia curet.

An liceat monachis festis die-

bus scribere.

Ca. xj.

Data iam occasione p̄sentibus queritur. An li-
citū sit monachis festis diebus scribere: qui-
bus in lege ab operibz seruilibus p̄cipitur va-
care. Hanc questionē Jobāni cācellario quon-
dam parisiē, viro doctissimo legimus a quibusdā fuisse
ppositā: quā in libro de laude scriptoz, p. xij. cōsideratio-
nes deducens, ita postremo cōcludit dicens. Nichil im-
pedi- libros seu tractatulos vel codicillos deuocōis scri-
bere diebus festis, habito moderamē: quale sapiens iu-
dicabit in hoc opere: qđ vtiq; nō seruile censendū est: sed
in honorē ecclesie plus aliquādo vergens: q̄ multiplicatio
vocalis oracōis: immo insolens in aliquibus missa-
rū inculcatio. Hec ille. Hos autē adijcētes cū humilitate
dicimus, q̄ monachus sub obedientia cōstitutus, si p̄ci-
pente prelato, festis diebus materias vtilēs scribit, nichil
timeat: quia melior est obedientia scribentis: q̄ victime
pprie volūtatis. **E**t tamen que ex institucōne festi obliga-
tur hac occasione nō negligat: sicuti est celebrare, vel au-
dire missam: et horas rite p̄soluere canonicas. Bene fa-
cit itaq; libros sacros scribens diebus festis: debitis cir-
cūstantijs diligenter adhibitis. Qui autē diuine contem-
plationi cōgruenter potest insistere, excellentiorē gradum
creditur obtinere: nisi obedientie meritū iure interueniat
Illa em̄ bonis operibus incrementū adijcit: et ex equali-
bus meliora facit. **C**um ergo simus hoīes infirmi, et ad
cōtemplationē minus idonei, melius est hoc damnū scri-
bendo refundere, q̄ inutilibus (vt fieri solet) sermonibus
vacare. **Q**uia etiā nec legere semp̄ possumus nec orare:
non est quo nos post hec vtilius occupemus: q̄ si cum

officium noua =

Edmundus 13. 26.